YENİ PARTİ
T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22.10.2026
Sayı: 231

10/4883

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi doğrultusunda ulusal tütün kontrol politikalarının etkinliğinin incelenmesi; piyasada çeşitlenen ve artan tütün ürünü tüketiminin, çok uluslu şirketlere artan hammadde bağımlılığının, genç nüfus ve kadınlar başta olmak üzere toplum genelinde derinleşen sağlık ve hastalık yükünün çok boyutlu olarak tespiti ve kamusal düzeyde etkin, tavizsiz mücadele stratejilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 14.10.2026

Kayıhan Pala
Bursa Milletvekili

Ümit Özlale
İzmir Mv.

Nbil Cilez
Kocaeli Mv.

Namık TAN
İstanbul Mv.

Murat Bakan
İzmir Mv.

Fahri Özkan
Kırklareli Mv.

İsmail Atakan Ünver
Karaman MV.

Dr. Aylin Yaman
Ankara MV

Turan Taşkın Özdemir
İstanbul Mv.

Gamze Taşcıer
Ankara Mv.

Aydın Mv.

İbrahim Aslan
Giresun MV.

Fatih Özcan
Düzce Mv.

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026

GEREKÇE

Tütün kullanımı, önlenebilir hastalık ve erken ölüm nedenlerinin başında gelerek tüm dünyada ve ülkemizde en yakıcı halk sağlığı sorunlarından biri olmayı sürdürmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre küresel düzeyde her yıl 8 milyondan fazla insan tütün kaynaklı nedenlerle yaşamını yitirmekte; bu kayıpların 1,3 milyonu ise doğrudan kullanıcı olmayan ancak pasif içiciliğe (ikinci el duman) maruz kalan yurttaşlardan oluşmaktadır.

Türkiye, DSÖ Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi'ni (TKÇS) 2004 yılında TBMM'de onaylayarak yürürlüğe koymuş ve mevzuat alanında attığı adımlarla geçmişte uluslararası alanda örnek gösterilen kazanımlar elde etmiştir. Ne var ki, son 15 yıllık süreçte kamusal denetimlerin zayıflaması ve piyasa dinamiklerinin çok uluslu tütün tekellerinin lehine dönüşmesi neticesinde ulusal tütün kontrol mücadelesi ciddi bir gerileme dönemine girmiştir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ve TÜİK sağlık verileri incelendiğinde, Türkiye OECD ülkeleri arasında günlük sigara kullanım oranının en yüksek olduğu ülkelerin başında gelmektedir. Özellikle son yıllarda kadınlar ve 15-24 yaş arası genç nüfusta tütün kullanım oranlarındaki artış alarm verici boyutlara ulaşmıştır.

Uygulanan tarım ve piyasa politikaları sonucunda yerli tütün üreticisi tasfiye edilmiş, tütün çiftçisi sayısı düzenli olarak azalmıştır. Tütün mamullerinde yerli tütün kullanım oranı dramatik şekilde gerilerken, sektör %80'in üzerinde ithal tütüne ve dolayısıyla küresel tütün tekellerine bağımlı hale getirilmiştir.

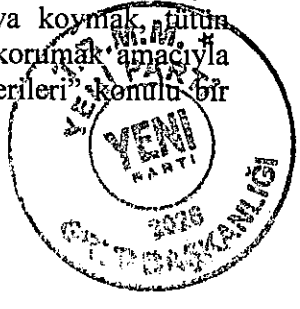
Yurt içi sigara satışları rekor seviyelere tırmanarak 135 milyar adedin üzerine çıkmıştır. Sigaranın yanı sıra makaron, sarmalık kıyılmış tütün, nargilelik tütün ve puro/sigarillo gibi ürünlerin tüketimi katlanarak artmıştır. Ayrıca yeni nesil elektronik sigara ve ısıtılmış tütün mamulleri gibi yasadışı veya gri alanda satışı yapılan ürünler, özellikle çocukları ve gençleri hedef alan ciddi bir tehdit haline gelmiştir.

Kapalı alanlarda tütün mamulü tüketimini yasaklayan 4207 sayılı Kanun hükümleri uygulamada ve sahada denetim yetersizliği nedeniyle fiilen aşınmıştır. Perakende satış noktalarında teşhir yasaklarına, yaş sınırına ve lisans kurallarına uyulmasında ciddi denetim boşlukları oluşmuştur.

Tütün bağımlılığı; KOAH, koroner arter hastalıkları, serebrovasküler rahatsızlıklar ile akciğer ve larinks kanseri başta olmak üzere ağır kronik hastalıkların ve önlenebilir ölümlerin temel sorumlusudur. Bu durum hem vatandaşlarımızın yaşam kalitesini ve süresini düşürmekte hem de kamu sağlık bütçesine ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na devasa bir tedavi maliyeti yüklemektedir.

Tütünle mücadele, yalnızca bireysel bir tercih sorunu değil; kamusal irade, tavizsiz denetim, bağımsız tarım politikaları ve halk sağlığı sorunudur. Türkiye'nin küresel tütün şirketlerinin kâr kapısı haline getirilmesine, genç kuşakların nikotin bağımlılığına feda edilmesine seyirci kalınamaz.

Bu gerekçelerle; TBMM bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurularak, tütün salgınıyla mücadelede bugüne kadar uygulanan politikaların aksayan yönlerini ortaya koymak, tütün mamulleri piyasasındaki denetimsizlikleri gidermek ve yurttaşları tütünden korumak amacıyla "Tütün ve Tütün Ürünleri Kullanımının Yol Açtığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması için gereğini arz ederiz.

231 SAYILI ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA ÇİZELGESİ

1	UZAS KARASU	Sivas MV	
2	Metin İLTEKİN	Kırşehir MV	
3	Suat Özçağdaş	İstanbul MV	
4	Sacit ARPACI	Bursa	
5	Nurhayat Altaca Kayışoğlu	Bursa	
6	Hasan ÖZTÜRK	Bursa	
7	Seyit Torun	Ordu MV	
8	A. Turcay ÖZKAN	İzmir MV.	
9	Av.Dr.M.Sefa TANRIKULU	Diyarbakır	
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUBU